

דף כב.

עין משפט א.

או"ח סימן רמה פ"א

א. ישראל ואינו יהודי שיש להם שדה או תנור או מרחץ או ריחיים של מים בשותפות או שהם שותפים בחנות בסחורה, אם התנו מתחלה בשעת ההשתתפות^א שיהיה שכר השבת לאינו יהודי אם מעט או הרבה, ושכר יום אחר כנגד יום השבת לישראל מותר^ב.

אבל אם לא התנו מתחלה כשבאים לחלוק נוטל האינו יהודי לבדו שכר השבתות כולם והשאר חולקים בשוה^ה, ואם לא ידוע מהו שכר השבת נוטל האינו יהודי שביעית בשכר וחולקים אח"כ השאר.

הגה: ויש מתירין בדיעבד השכר אפי' לא התנו וחלקו בסתם, ובהפסד מרובה יש לסמוך עליהם.

הגה: וי"א דכל זה לא מיירי אלא בשותפות שכל אחד עוסק ביומו^ו, אבל בשניהם עוסקים ביחד כל ימי החול, ובשבת עוסק האינו יהודי לבדו

ג. ע"ז דף כ"ב ע"א, ותוס' שם. ואם בעלי התנור אינם עושים כלום אלא העכו"ם בעלי העיסה מסיקים ואופין בתנור ונותנים שכירות, אף שהישראל אסור ליטול שכר שבת, מ"מ רשאי בכה"ג לחלוק בשוה בהבלעה כמ"ש הב"י בסוף הסימן מהריב"ש. וכל הענין שצריך תנאי בשותפות במחוייב גם הישראל לעשות מלאכה, וכשאומר לו הישראל עשה אתה בשבת ואני ביום חול הוי כמעמיד פועל לעשות לו מלאכה בידיים בשבת. כ"כ תוס' בע"ז והר"ן שם, וע"כ צריך תנאי, ומה שמועיל התנאי, דכשהתנו הו"ל כאילו אין לישראל חלק בשדה כלל ביום השבת אלא כולו של העכו"ם בשבת, וכולו של ישראל ביום אחד בחול, ונמצא שלא הוטלה מלאכה בשבת על הישראל, מ"א ס"ק ב' מב"י.

ה"ה גר וגוי שירשו את אביהם אם התנו בתחלה כשנפלה להם הירושה מותר, כ"כ הר"ש בפ"ו מדמאי משנה י', כה"ח ס"ק ב'.

ד. והוא שמקיים תנאו בפועל הגם שלפעמים עובד במקום יום השבת יום שני בשבוע ולפעמים יום אחר אין קפידא בזה. כה"ח אות ח'.

ה. זו דעת הרמב"ם שפסק לחומרא בבעיא בגמ' וכך פסק הרי"ף וכך הכריע מר"ן הב"י להלכה לאסור בכל ענין, אבל היש מתירין בדיעבד שהביא הרמ"א זו דעת הרא"ש שפסק לקולא וא"צ להניח העכו"ם שיטול כל שכר השבתות גם בלא התנו. כה"ח אות ט'.

ו. דכיון שהישראל עושה כנגד מה שעשה העכו"ם בשבת, הו"ל העכו"ם שלוחו בשבת. וה"ה כשהישראל מחוייב לעסוק הכל והעכו"ם מתעסק בשבת דאסור, מ"א ס"ק ד'.

מותר לחלק עמו כל השכר^ז דאינו יהודי עוסק לדעת עצמו, ואין הישראל נהנה במלאכתו בשבת כיון שאין המלאכה מוטלת על הישראל לעשות, ומ"מ לא יטול שכר שבת אלא בהבלעה עם שאר הימים.

עין משפט ב.

יו"ד סימן רצד סעיף יג.

יח. עכו"ם וישראל שהיו שותפים בנטיעה אם לא התנו מתחילה שום דבר הפירות אסורים^ח, אבל אם התנו מתחילה שיהיה העכו"ם אוכל שני ערלה, וישראל אוכל ג' שנים משנים של היתר כנגד השנים של ערלה הרי זה מותר, ובלבד שלא יבואו לחשבון שזה אסור^ט משום שהוא כמחליף פירות ערלה.

הגה: ויש מתירין אפי' לא התנו מתחילה^י, רק שהישראל אומר לעכו"ם תטול אתה שני ערלה ואני אטול שנים של היתר כנגדן.

עין משפט ג.

או"ח סימן רמה סעיף ב.

ב. אם התנו בתחלה כדין ואח"כ בשעת החלוקה נתרצה האיני יהודי לחלוק בשוה מותר^כ.

ז. כ"כ הב"י בשם הר"ן, אלא שכתב שאין נראה שזה דעת הרמב"ם אלא אפי' אם בחול שניהם עושים מלאכה או סחורה, ובשבת עושה העכו"ם לבדו, צריך שיטול העכו"ם שכר השבתות כולם, ואין להקל נגד מר"ן השו"ע ורמב"ם, כה"ח אות י"ג.
ח. בעיא ולא נפשטא בע"ז דף כ"ב ע"א, ופסק הרמב"ם לחומרא.
ט. וכמו לענין שבת כמבואר בריש הלכות שבת.
י. טור והר"ש והראב"ד, ופי' שם שישראל לא אכל דמי איסורא, וס"ל דדוקא לענין שבת אסור משום שהעכו"ם עושה מלאכה האסורה בשליחות הישראל משא"כ כאן הרי המלאכה מותרת גם לישראל אפי' בשנת ערלה. עיין ברש"י שם.
כ. דכיון שהתנו מתחלה באופן שקנה העכו"ם לבד את יום השבת, לא איכפת לנו במה שחולקין אח"כ בשוה, ומ"מ אסור לחשב איתו אח"כ לומר לו אתה לקחת בשבת מרובה ואני מועט. כה"ח אות ט"ו.

עין משפט ד.

יו"ד סימן קנג סעיף א

א. אין מוסרין בהמה לרועה עכו"ם משום שהם חשודים על הרביעה ל, ובמקומות שאינם חשודים ואדרבה עונשים עליה מותר מ.

הגה: אין מוסרין להם תינוק ללמדו אומנות, שמושכים אותו למינות נ.

עין משפט ה.

אה"ע סימן כב סעיף ג

ג. ד. אם אשתו משמרת אותו מותר להתייחד, אבל ישראלית עם כותי אסור אפי' שאשתו עמו.

יו"ד סימן קנג סעיף ד

ה. ו. לא תתייחד ישראלית עם עכו"ם, אפי' הם רבים ואפי' נשותיהם עמהם ע.

עין משפט ו.

יו"ד סימן קנג סעיף ב

ב. ב. לא יתייחד ישראל עם עכו"ם, משום שהם חשודים על שפיכות דמים פ.

ל. ממשנה ע"ז דף כ"ב. וכתב הט"ז דגם אם נרבעה בהמה בעדים בזה"ז שאין גמר דין, הבהמה מותרת באכילה ודלא כמי שרצה לאסור בזה דטעות הוא, וכ"כ הברכי יוסף דמותרת באכילה.

מ. כ"כ ה"ה בפ' כ"ב מהלכות איסורי ביאה בשם הרשב"א, וכ"כ הר"ן.

נ. מרש"י שם, ועוד כתב טעם אחר שם משום משכב זכור ולא כתבו בשו"ע משום דבזה"ז אין חשודין על זה. ביאורי הגר"א אות ג'.

ס. קידושין דף פ' כר"ש וע"ז דף כ"ה ע"א.

ע. דבכה"ג אפי' בישראל פרוצים מותר, כמ"ש באבה"ע"ז בסי' כ"ב סעיף ה' ברמ"א אפ"ה בעכו"ם אסור, ואפי' בישראלית חשובה וקרובה למלכות אסור. ודוקא אסור לה להתייחד עם אנשים אבל עם נשים מותר דלא חיישינן לשפיכות דמים. כ"כ הש"ך בס"ק ב', ג', ד'.

פ. שם במשנה ע"ז כב.

דף כב:

עין משפט ב. אה"ע סימן כב סעיף יז

יז. אסור לת"ח לדור בחצר שיש בו אלמנה ^ז אפי' לא מתייחד עמה מפני החשד, אא"כ אשתו דרה עמו.

עין משפט ג. אה"ע סימן כב סעיף יח

יח. אלמנה אסור לה לגדל כלב מפני החשד, וכן לא תקנה עבדים ^ק אפי' קטנים פחות מגיל ט' שנים, מפני החשד.

עין משפט ד. אה"ע סימן כב סעיף יז

עיי' לעיל עין משפט ב

עין משפט ה.א.ז. אה"ע סימן כד סעיף א

א. אין ישראל חשודים על משכב זכור ועל הבהמה, לפיכך אין איסור להתייחד עמהם. והמתרחק אף מזה הרי זה משובח. ^ר ובדורות אלו שרבו הפרוצים יש להתרחק מלהתייחד עם הזכר.

^ז. גמ' ע"ז דף כ"ב ע"ב, ובעירובין דף נ"ג ע"ב, ה"ה פ' כ"ב מא"ב. ולהתארח בדרך ארעי בחצרה בלא יחוד מותר, כ"כ המ"מ ודלא כראב"ד שאסר, כ"כ בח"מ.

^ק. מרב יוסף בע"ז כ"ב שם. ואפי' שהם קטנים - כך היא דעת הטור ביור"ד סי' רס"ז, דשמא תגדלם עד שיהיו ראויים לביאה אבל לרמב"ם דוקא עבד מבן ט' שנים אסור כ"כ בח"מ.

^ר. רמב"ם סוף א"ב ונזיר כ"ג. והרמב"ם סיים בלשונו שאלה הדברים הם מעלות של העריות והביאו הח"מ.